

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ
พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. มีหลักการ เพื่อให้มีกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานในงานประมง เสนอโดยคณะรัฐมนตรีชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๘๙/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพุธที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๖๒ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ.

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติ ในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายและส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

วันใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหน้าที่ของเจ้าของเรือและการปฏิบัติหน้าที่ของแรงงานประมง ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อคุ้มครองสิทธิของแรงงานประมงและป้องกันการบังคับใช้แรงงานในงานประมงที่มีความแตกต่างจากการทำงานของลูกจ้างทั่วไปเนื่องจากมีความเสี่ยงภัยทางทะเลและมีระยะเวลาการทำงานที่ต่อเนื่องเป็นเวลานาน อันเป็นการส่งเสริมและเพิ่มความสามารถในการประกอบกิจการประมงของประเทศ ตลอดจนเพื่อเป็นการอนุวัติการให้เป็นไปตามอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๑๘๘ ว่าด้วยการทำงานในภาคการประมง ค.ศ. ๒๐๐๗ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานในงานประมง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีเนื้อหารวม จำนวน ๒๒ มาตรา สรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑. บทนิยามศัพท์

“เจ้าของเรือ” หมายความว่า เจ้าของเรือประมง และให้หมายความรวมถึงผู้เช่าเรือประมง แต่ไม่ให้ความหมายรวมถึงเจ้าของเรือประมงซึ่งให้ผู้อื่นเช่าหรือใช้เพื่อประกอบกิจการประมงโดยตนเองไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

“แรงงานประมง” หมายความว่า ผู้ควบคุมเรือประมงและคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง แต่ไม่รวมถึงผู้สังเกตการณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“เรือประมง” หมายความว่า เรือประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ทำการประมง” หมายความว่า ทำการประมงตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ประมงน้ำจืด” หมายความว่า ประมงน้ำจืดตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“ประมงเพื่อการยังชีพ” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อนำสัตว์น้ำมาบริโภคภายในครอบครัวหรือนำไปจำหน่ายให้กับชุมชนโดยตรง

“ประมงเพื่อนันทนาการ” หมายความว่า การทำการประมงเพื่อการพักผ่อนการแข่งขันทางกีฬาหรือการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

“นอกล่าน้ำไทย” หมายความว่า ทะเลหลวงที่อยู่พ้นจากเขตเศรษฐกิจจำเพาะตามประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะของราชอาณาจักรไทย หรือสุดเขตไหล่ทวีปที่เป็นสิทธิอธิปไตยของราชอาณาจักรไทย ตามกฎหมายระหว่างประเทศ สุดแต่เขตใดจะไกลกว่า และหมายความรวมถึงทะเลที่อยู่ในเขตของรัฐชายฝั่งอื่นนอกจากประเทศไทยด้วย

“สัญญาจ้าง” หมายความว่า สัญญาจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน

“ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออก” หมายความว่า ศูนย์ควบคุมการแจ้งเรือเข้าออกตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๒. กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการทำการประมงในกรณีดังต่อไปนี้

๒.๑ ประมงเพื่อการยังชีพ

๒.๒ ประมงน้ำจืด

๒.๓ ประมงเพื่อนันทนาการ

๒.๔ การทำการประมงตามขนาดเรือหรือจำนวนแรงงานประมงที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

๓. กำหนดหลักเกณฑ์อย่างอื่นให้เจ้าของเรือและแรงงานต้องปฏิบัติ นอกจากการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

๔. กำหนดให้บรรดาคดีที่เกิดจากข้อพิพาทระหว่างเจ้าของเรือกับแรงงานประมงหรือทายาทหรือระหว่างบุคคลดังกล่าวกับเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐ อันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน

๕. กำหนดให้การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย กฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว และกฎหมายว่าด้วยการประมง ที่เกี่ยวกับการทำงานของแรงงานประมงให้กระทำได้เฉพาะกรณีและผู้ขออนุญาตมีใบรับรองแพทย์แสดงว่ามีความพร้อมด้านสุขภาพในการทำงานบนเรือประมงซึ่งรวมทั้งสุขภาพด้านการได้ยินและด้านสายตาด้วย

๖. กำหนดให้แรงงานประมงมีสิทธิขอเดินทางกลับสถานที่ที่เจ้าของเรือรับแรงงานประมงเข้าทำงานหรือสถานที่ที่ตกลงกันไว้ในสัญญาจ้าง เมื่อมีเหตุเกิดขึ้นนอกล่าน้ำไทยหรือ ณ ต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

๖.๑ ครบกำหนดเวลาตามสัญญาจ้างในระหว่างเวลาที่แรงงานประมงทำงานอยู่ ณ สถานที่อื่นอันมิใช่สถานที่ที่เจ้าของเรือรับแรงงานประมงเข้าทำงานและมีได้มีการตกลงต่อสัญญาจ้างต่อไป

๖.๒ เจ้าของเรือหรือแรงงานประมงบอกเลิกสัญญาจ้างก่อนครบกำหนดตามสัญญาจ้าง หรือเจ้าของเรือเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขในสัญญาจ้างโดยแรงงานประมงไม่ยินยอม

๖.๓ แรงงานประมงเจ็บป่วยจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

๖.๔ แรงงานประมงถูกนำไปอยู่ในต่างประเทศไม่ว่าด้วยเหตุใดอันมิใช่เป็นความผิดของแรงงานประมง

๗. กำหนดให้เจ้าของเรือต้องจัดให้แรงงานประมงได้รับสิทธิประโยชน์ด้านสุขภาพและสวัสดิการในด้านต่าง ๆ ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด โดยจะจัดให้มีประกันที่คุ้มครองด้านสุขภาพและสวัสดิการดังกล่าว หรือวิธีอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานประกาศกำหนด

๘. กำหนดให้เรือประมงที่มีตาดฟ้าและมีขนาดตั้งแต่สามร้อยตันกรอสส์ขึ้นไปต้องจัดให้มีที่พักอาศัยบนเรือประมงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

๙. กำหนดประเภทของเรือประมงที่ต้องมีใบรับรองว่าเรือผ่านการตรวจสอบสภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงานตามหลักเกณฑ์ที่อธิบดีกรมเจ้าท่าประกาศกำหนด

๑๐. กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขึ้นไปบนเรือและตรวจเรือประมงมิใช่เรือประมงไทยว่ามีสภาพบนเรือที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ความปลอดภัย หรือสุขภาพ อย่างร้ายแรงที่เข้ามาในน่านน้ำไทย และในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้จะสั่งให้กักเรือไว้จนกว่าจะมีการแก้ไขกรณีดังกล่าว

๑๑. กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาทถึง ๕๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับสำหรับผู้ที่ขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหรือฝ่าฝืนมาตรา ๑๖ วรรคสอง

๑๒. กำหนดบทบัญญัติรองรับให้การจัดให้มีที่พักอาศัยบนเรือประมงตามมาตรา ๑๓ ไม่ใช่บังคับกับเรือประมงที่มีตาดฟ้าและมีขนาดตั้งแต่สามร้อยตันกรอสส์ขึ้นไปที่มีอยู่แล้วในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ เว้นแต่มีการดัดแปลงเรือที่ส่งผลให้เกิดการขยายขนาดของตัวเรือหรือที่พักอาศัย หรือการขยายขนาดระวางบรรทุกสัตว์น้ำหรือผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ เพื่อเพิ่มความสามารถในการบรรทุกของเรืออย่างชัดเจนภายหลังจากวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

นางสาววรรณัช สว่างแจ้ง / จัดทำ